

Червона книга України

(ВИДИ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ)

*ДО МАТЕРІАЛІВ НАВЧАЛЬНО-ПОЛЬОВОЇ ПРАКТИКИ З
ЗООЛОГІЇ БЕЗХРЕБЕТНИХ*

Устриця їстівна
Ostrea edulis L., 1758

ВРАЗЛИВИЙ

Чисельність зменшується через забруднення води і дна моря, добування піску, знищення хижим молюском — рапаною, незаконний промисел.

П'явка медична
Hirudo medicinalis L., 1758

ВРАЗЛИВИЙ

Чисельність знижується через масовий вилов, забруднення та знищення водойм.

Морський кріт
Upogebia pusilla (Pet., 1792)

РІДКІСНИЙ

Чисельність знижується від добування піску, забруднення і замулення дна моря.

Трав'яний краб
Carcinus aestuarii Nordo 1847

РІДКІСНИЙ

Причини зменшення чисельності: забруднення морської води, періодичні замори, освоєння мілководдя, масовий вилов.

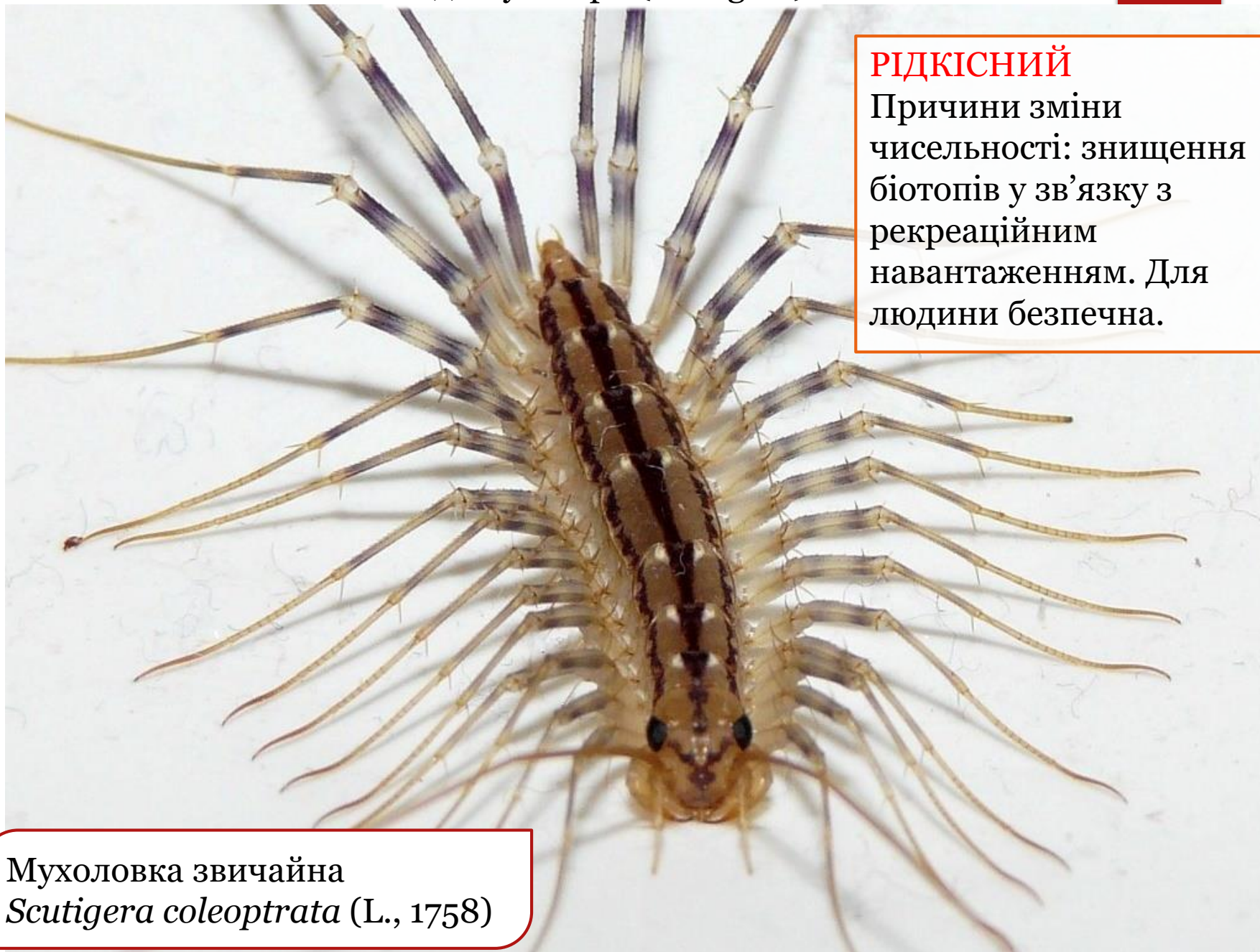
Сольпуга звичайна
Galeodes araneoides (Pallas, 1772)

РІДКІСНИЙ

Чисельність зменшується через знищення природних степових ділянок.

РІДКІСНИЙ

Причини зміни чисельності: знищення біотопів у зв'язку з рекреаційним навантаженням. Для людини безпечна.

Мухоловка звичайна
Scutigera coleoptrata (L., 1758)

Бабка перев'язана
Sympetrum pedemontanum
(Allioni, 1776)

ВРАЗЛИВИЙ

Чисельність знижується через забруднення водою агрохімікатами, стічними водами тощо.

Дозорець-імператор
Anax imperator Leach, 1815

ВРАЗЛИВИЙ

Зменшення кількості пов'язане з хімічним та органічним забрудненням, заболочуванням прісних водойм.

Источник: Simone Costa @Naturalist.org

<https://redbook-ua.org/item/anax-imperator-leach/>

<http://zoogalaktika.ru/photos/invertebrata/arthropoda/insecta/odonata/anax-imperator>

Емпуза піщана
Empusa pennicornis (Pall., 1773)

ВРАЗЛИВИЙ

Зникає через розорювання цілини, степові пожежі, перевипас та застосування пестицидів.

Дибка степова
Saga pedo (Pallas, 1771)

РІДКІСНИЙ

Зникає через розорювання степів, перевипас, зведення колків, викорчовування шибляка, застосування пестицидів.

Ктир велетенський
Satanas gigas (Eversmann, 1855)

ВРАЗЛИВИЙ

Зменшення чисельності через розорювання цілинних ділянок, залісення піщаних кучугур, застосування пестицидів.

Вусач мускусний
Aromia moschata (L., 1758)

ВРАЗЛИВИЙ

Чисельність може знижуватись внаслідок зменшення насаджень верби та вирубки старих дерев.

Жук-олень, рогач звичайний
Lucanus cervus (L., 1758)

РІДКІСНИЙ

Зменшення кількості пов'язане з вирубкою старих дерев. Молоді дерева не придатні для харчування та розмноження виду.

Красотіл пахучий
Calosoma sycophanta (L., 1758).

ВРАЗЛИВИЙ

Чисельність зменшується через тривале застосування пестицидів у лісах, вирубування дерев та чагарників.

Левкомігус білосніжний
Leucomigus candidatus (Pallas, 1771)

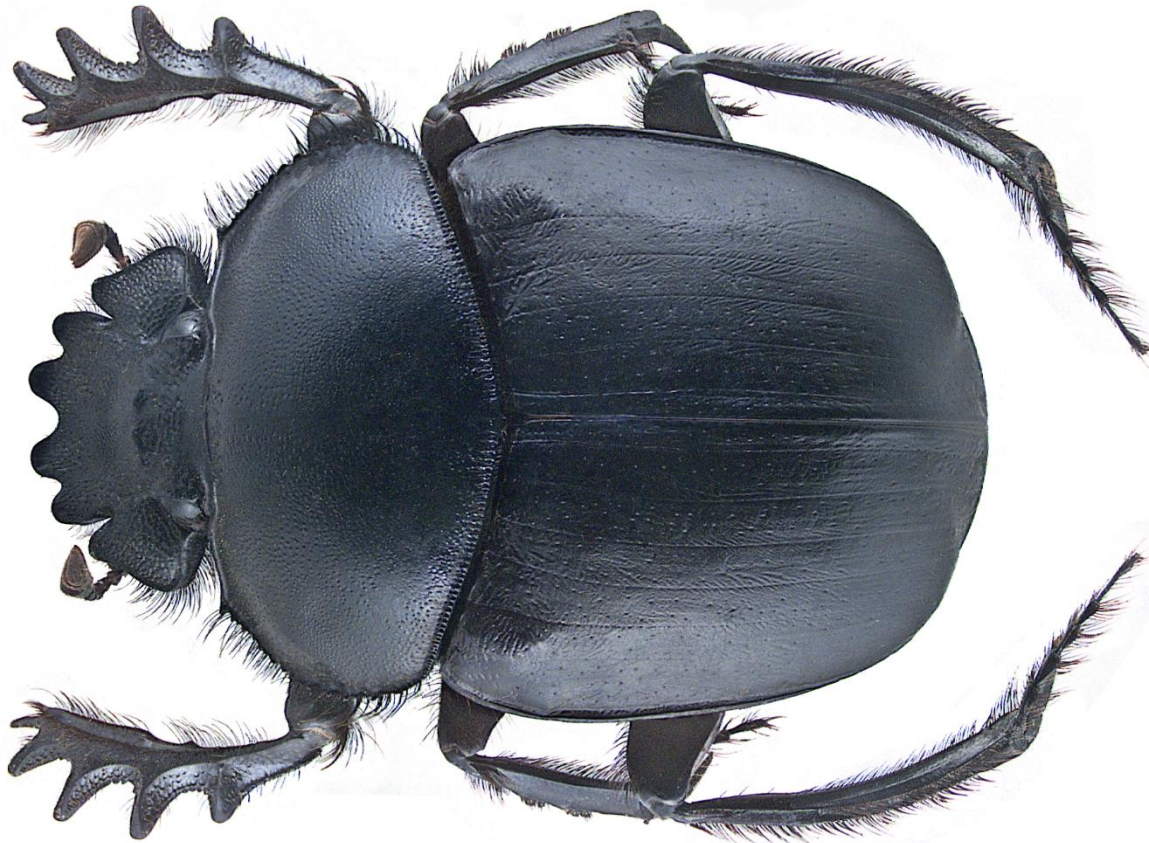
РІДКІСНИЙ

Чисельність знижується через вибирання піску, рекреаційне навантаження, випасання худоби.

© Evgeny Komarov
<http://insecta.pro>

Скарабей священний
Scarabaeus sacer (L., 1758)

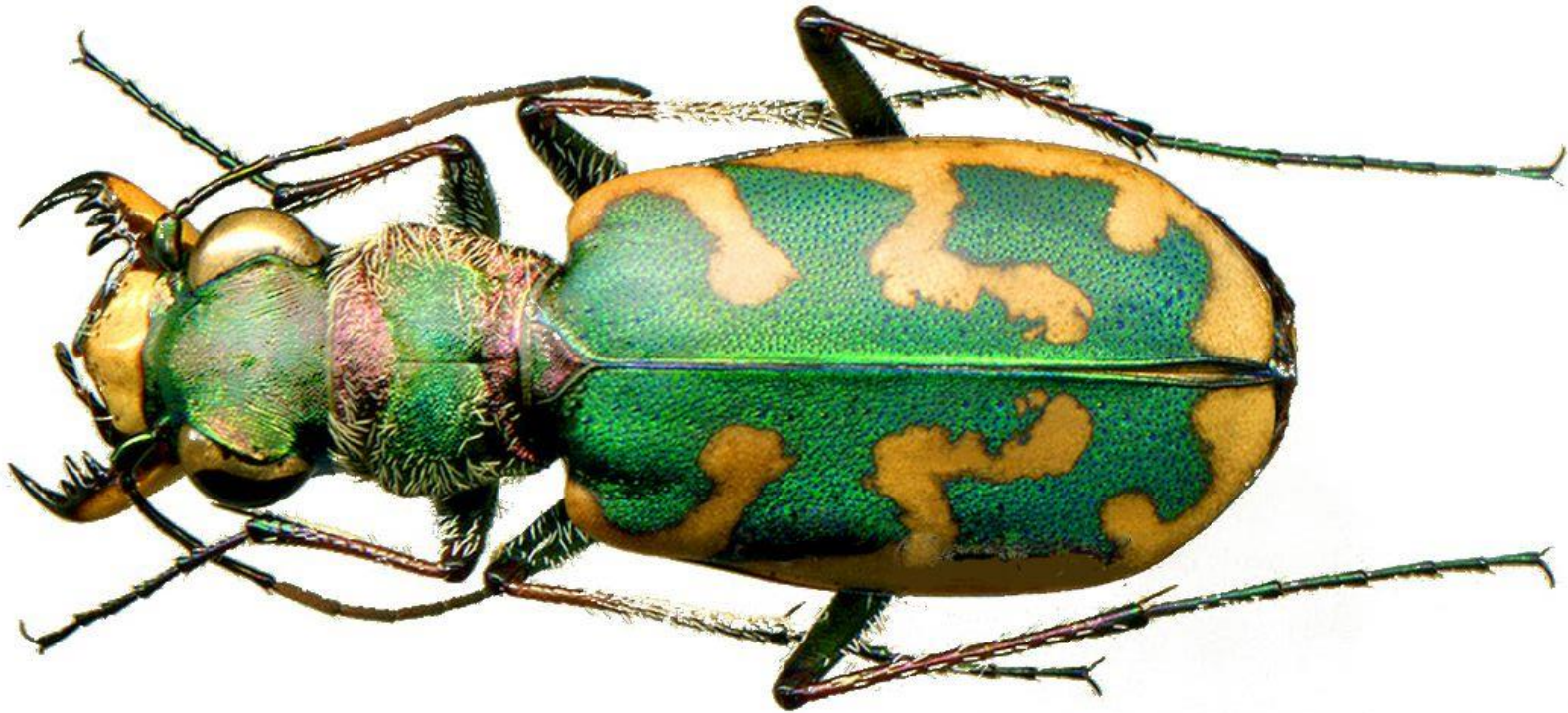
ЗНИКАЮЧИЙ

Чисельність зменшується через розорювання цілинних степових ділянок, витісняється близьким видом *S. typhon*.

Стрибун Бессера

Cephalota besseri (Dejean, 1826)

РІДКІСНИЙ

Зниження чисельності відбувається при скороченні природних місць перебування виду внаслідок меліоративних заходів.

Аврора біла
Euchloe ausonia (Hübner, [1804])

*гусінь

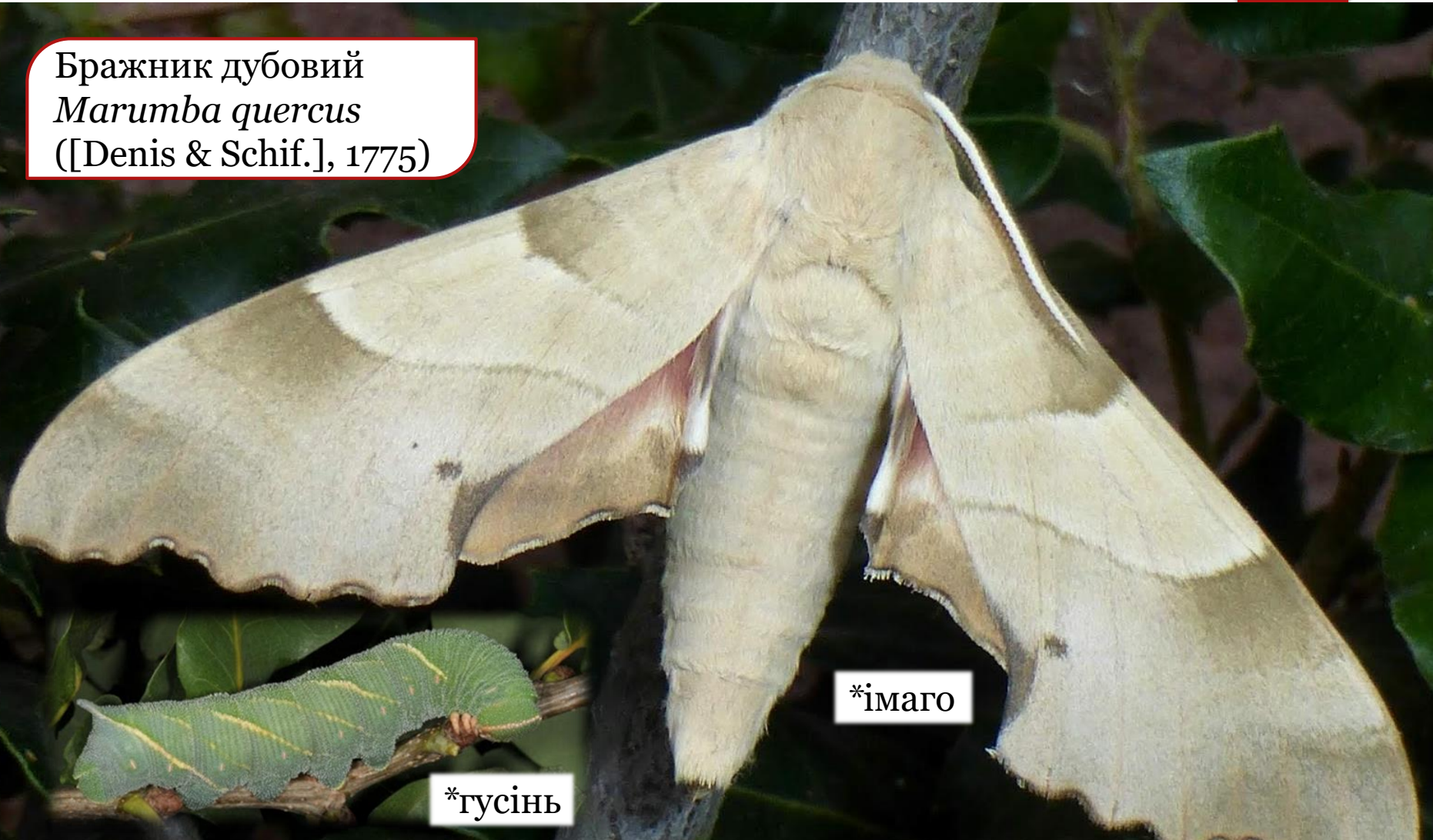
*імаго

ВРАЗЛИВИЙ

Зменшення кількості пов'язане з розорюванням цілинного степу, викошуванням трав, випасанням худоби та застосуванням пестицидів.

Бражник дубовий
Marumba quercus
([Denis & Schif.], 1775)

*імаго

*гусінь

РІДКІСНИЙ

Зникає через застосування пестицидів у лісах, знищення природних біотопів

http://www.pyrgus.de/Marumba_quercus_en.html

<https://redbook-ua.org/item/marumba-quercusdenisschifermler/> <http://silkmothsandmore.blogspot.com/2019/03/the-sphingids-marumba-quercus.html>

Бражник мертва голова
Acherontia atropos (L., 1758)

*імаго

*гусінь

РІДКІСНИЙ

Чисельність зменшується через через хімічну обробку пасльонових культур (картоплі), знищення чагарників тощо.

Ведмедиця-господиня
Callimorpha dominula (L., 1758)

*Гусінь

*імаго

ВРАЗЛИВИЙ

Зниження чисельності через освоєння людиною місць перебування та зимівлі, використання пестицидів.

*гусінь

*імаго

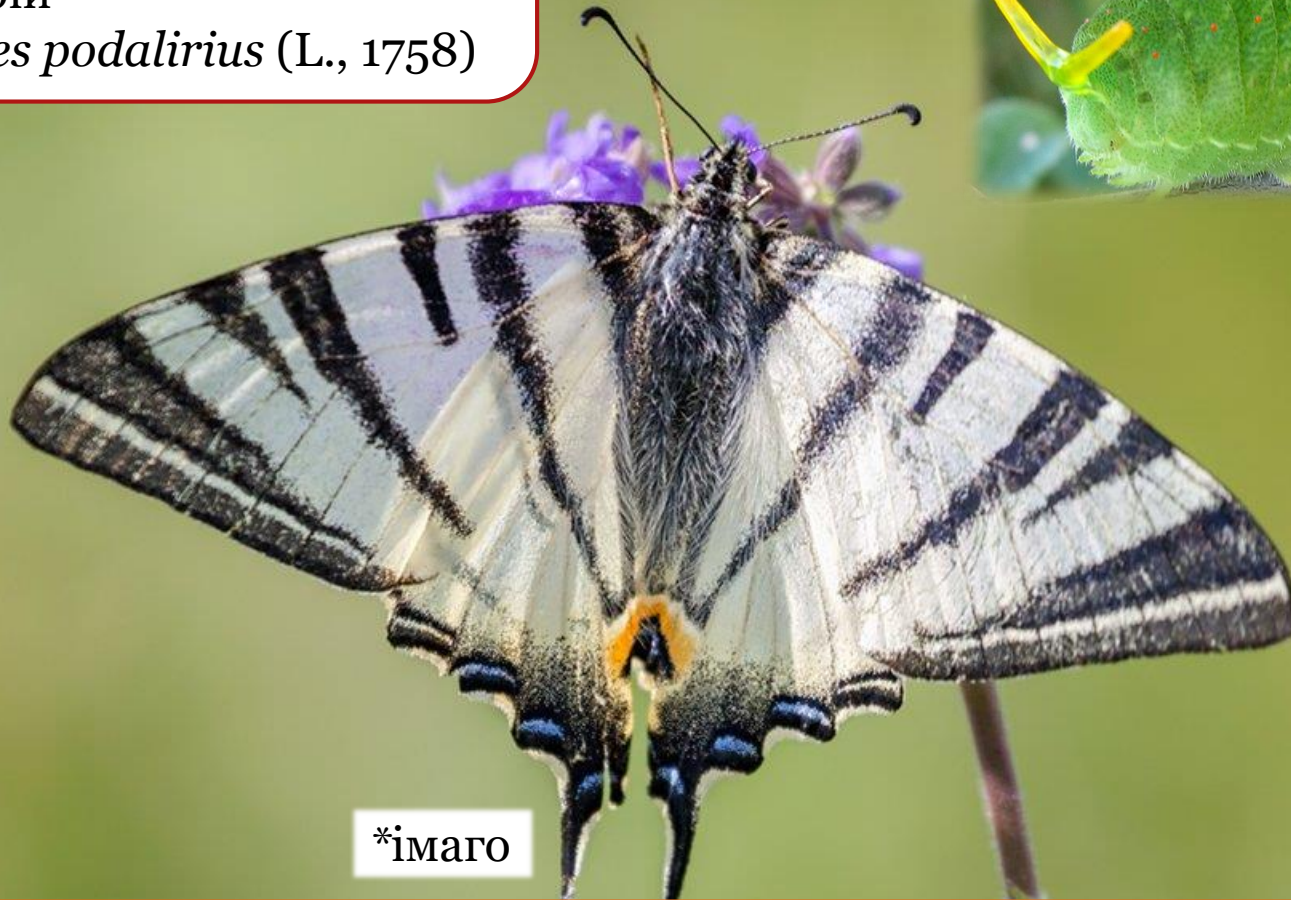
ВРАЗЛИВИЙ

Зменшення кількості пов'язане з застосуванням пестицидів, надмірним випасанням худоби, викошуванням та випалюванням трав.

Подалірій

Iphiclides podalirius (L., 1758)

*імаго

*гусінь

ВРАЗЛИВИЙ

Чисельність зменшується через знищення диких плодових дерев та чагарників, надмірне випасання худоби та застосування пестицидів.

Сатир залізний
Hipparchia statilinus (Hufnagel, 1766)

*імаго

*гусінь

РІДКІСНИЙ

Зникає через руйнування біотопів виду: вирубування лісів, розорювання цілинних степів, випалювання трав тощо.

Сатурнія велика
Saturnia pyri ([Denis & Schif.], 1775)

*Гусінь

*імаго

ВРАЗЛИВИЙ

Чисельність зменшується через знищення природних біотопів (чагарників, рідколісся тощо), застосування пестицидів у лісах, парках.

http://tpittaway.tripod.com/silk/s_pyr.htm

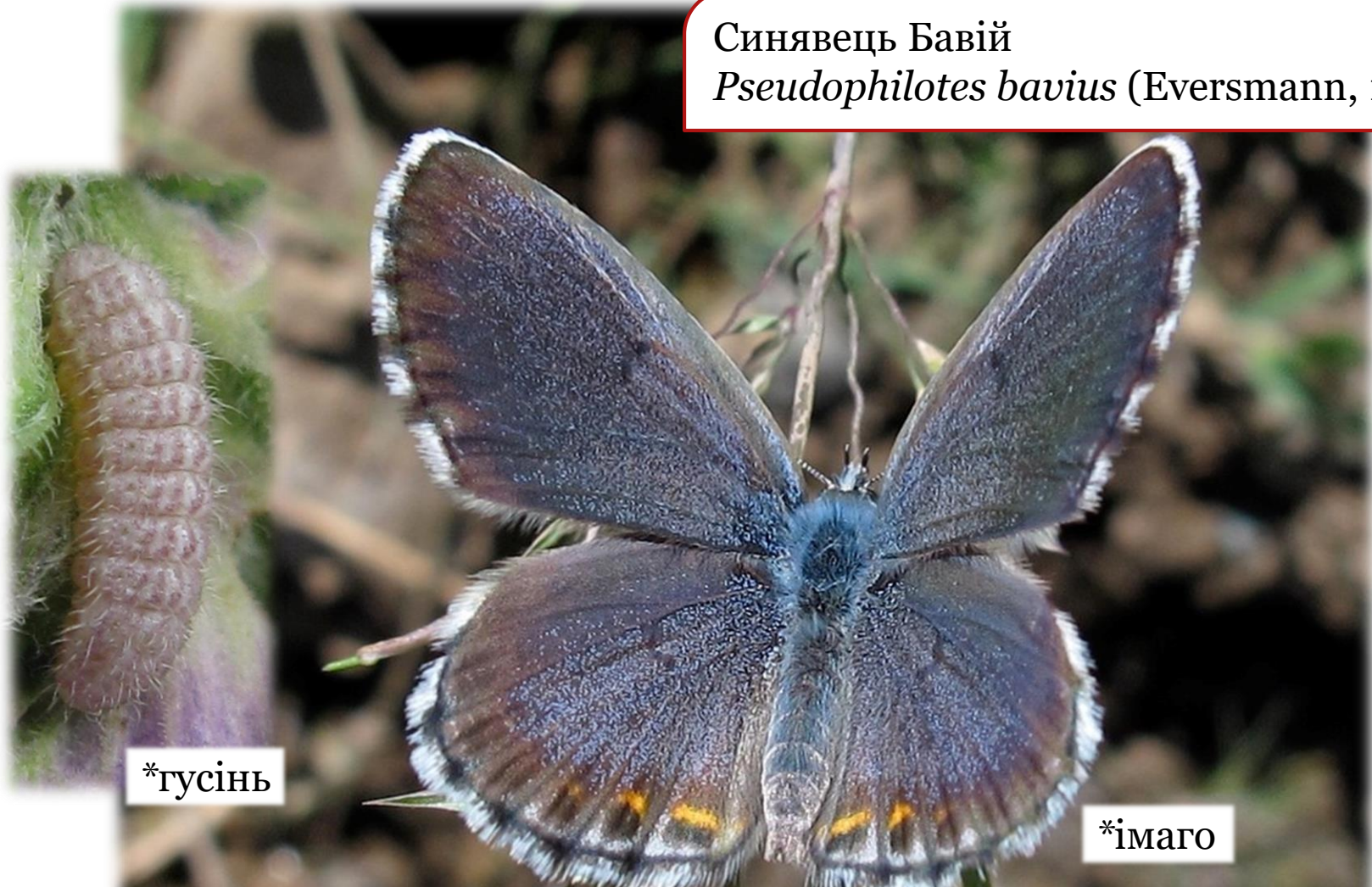
<https://redbook-ua.org/item/saturnia-pyri-denisschifermler/>

http://ukrbin.com/show_image.php?imageid=77126&big=1

Синявець Бавій

Pseudophilotes bavius (Eversmann, 1832)

*гусінь

*імаго

ВРАЗЛИВИЙ

Чисельність зменшується через розорювання степу та його заліснення, надмірний випас худоби, випалювання трави.

Совка сокиркова
Periphanes delphinii
(L., 1758)

*гусінь

*імаго

ВРАЗЛИВИЙ

Зменшення кількості пов'язане з розорюванням степів, лук, застосуванням пестицидів у садах і парках, надмірним випасанням худоби на луках.

Джміль пахучий

Bombus muscorum (Pall., 1771)

ЗНИКАЮЧИЙ

Чисельність зменшується через знищення гнізд під час оранки полів або скошування рослин та загибель дорослих особин при обробках пестицидами та під час спалювання сухого листя.

Ксилокопа (бджола-тесляр) звичайна
Xylocopa valga Gerst., 1872

XYLOCOPA VALGA
ПЧЕЛА-ПЛОТНИК

РІДКІСНИЙ

Чисельність зменшується через скорочення доступних місць для гніздування внаслідок вирубування та випалювання лісосмуг та незаконне колекціонування.

Евмен трикрапковий
Eumenes tripunctatus (Christ, 1791)

ВРАЗЛИВИЙ

Чисельність зменшується через скорочення площ цілинних псамофітних степів.

© Казенас ВДН

Сколія-гігант
Megascolia maculata (Drury, 1773)

НЕОЦІНЕНИЙ

Чисельність зменшується через використання пестицидів, господарську діяльність людини.

Велетенський мурашиний
лев західний
Acanthaclisis occitanica
(Villers, 1789)

*личинка

*імаго

ЗНИКАЮЧИЙ

Вид знижує чисельність через господарське та рекреаційне освоєння приморських пісків та заліснення.